

## [Korsgaard.]

i sidste Instans naturligvis maa være, at under de og de Forhold ønsker de ikke at forblive i deres Embede, og det er i Virkeligheden, hvis den paagældende Mand er anset, slet ikke nogen lille Trumf, for nok kan vi her i Rigsdagen til Tider mene, at vi er nogle svært kloge Karle — det er vistnok kun os selv, der mener det; ude omkring mener man i Almindelighed det modsatte —, men alligevel er Forholdet det, at staar der en dygtig Mand i et Embede, har man ikke nemt ved at rende ham over Ende, hvis han hidtil kun har gjort det rigtige. Derfor vil det for mig aldrig være saa forfærdelig afgørende, om Nationalbanken er en privat Bank eller en Statsbank, og det for saa vidt ogsaa af den afgørende Grund, at denne Adskillelse mellem Privatbank og Statsinstitution i Virkeligheden ikke lader sig opretholde i kritiske Situationer. Hvad der nu skal komme ud af det i Fremtiden, og under hvilke Former Nationalbanken skal styres videre, hæster det jo i øvrigt ikke med at tage Standpunkt til. Lad os, ja, ikke alene os, men hele Verden, først komme ned paa Jorden og blive klar over, hvor vi overhovedet har vor Økonomi. Og her vil jeg da gerne i faa Ord vende mig mod det, jeg vil kalde Fremtiden.

For mig er Fremtiden ikke, om man skal have Guldkrone eller ikke. Fremtiden er for mig, hvis jeg skal sige det kort, om man kan finde en Styreform, hvorunder alle kan beskæftiges og alle kan beskæftiges med nyttigt Arbejde. Fremtiden er for mig heller ikke, om vi faar Rustningsnedskræinger eller ikke. Jeg ved vel, at de store i alle Verdens Lande siger, at det er overmaade vigtigt at mange Grunde, at vi faar det. Men jo længere jeg lever, jo mindre Respekt har jeg for de store. Jeg ved jo vel, at en Mand, naar han bliver Minister, bliver en stor Mand; og jeg synes ogsaa, han er stor, saa længe han er Minister; men jeg maa sige, at før han bliver det, og naar han er holdt op med at være det, synes jeg ofte ikke, han er saa stor.

Jeg tror heller ikke, at de store ude i den store Verden, hvor meget de saa kagler op, som om de ejede al Verdens Visdom, er saa forfærdelig vise, naar det kommer til Stykket. At disse store har vedtaget, at Rustningernes Nedskræing er en Faktor af verdensmæssig Betydning, kan i hvert Fald endnu ikke faa mig til at tro derpaa — af den simple Grund: hvor vil man sætte de Mennesker hen, som arbejder ved Rustningerne? For det er jo en fuldkommen taabelig Tanke, at Rustningernes Nedgang

betyder saa og saa stor en Gevinst og intet Tab. Den betyder fornuftigvis næsten lige saa store Tab, erhvervsmæssigt set, som den betyder Gevinst. Derfor forekommer det mig oprigtig talt at være en temmelig hysterisk Tale, den, Stormagterne her fører, naturligvis bistaet af de forskellige Mennesker, der er indrettet hertil.

Det er for mig ikke det afgørende. Det afgørende i Fremtiden, tror jeg, som jeg allerede har nævnt, kommer til at ligge paa Spørgsmaalet Beskæftigelse. Her kommer der et Moment, som spiller en overordentlig stor Rolle, det er Markederne. Men jeg maa sige, at jeg føler mig sikker paa her at komme i fuldkommen diametral Modsetning til det ærede Medlem Hr. Fraenkel, for hvem dette at opretholde Markederne er afgørende for, om vor Levefod overhovedet kan bevares eller ikke. Jeg deler ikke denne Anskuelse. Jeg er klar over, at hvis nogen vilde spørge mig om, hvad jeg som dansk Borger vilde foretrække — hvis det var verdensomfattende —, enten Frihandel eller Toldbeskyttelse, saa vilde jeg ubetinget svare: „Frihandel“. Hvis jeg derimod tilhørte et kulturelt lidet højtstaaende Folk, og det samme Spørgsmaal blev stillet mig, er jeg tilbøjelig til at tro, at mit Svar vilde falde ganske modsat.

Naar jeg som dansk Borger, altsaa tilhørende et Samfund, som efter min Mening kulturelt og teknisk — det kommer maaske mest an paa det sidste — staar højt, vilde vælge saaledes, er det, fordi det er en Selvfølge, at naar man har hele Verden som Marked, kan Specialiseringen drives til en langt højere Grad end ellers. Og det er en Selvfølgelighed, at det betyder, at den dygtige altid vil sejre over den mindre dygtige. Nu mener jeg altsaa at have Lov til, uden at der heri skal ligge nogen overmaade Selvros, at regne med, at jeg hører til en Nation, der maa henregnes blandt de dygtigste. Og herudfra er der for mig ingen Tvivl om, at Frihandel over hele Verden vilde betyde Lykke, økonomisk set, for os.

Men er dette Verdensmarked en Nødvendighed? Det er dette, jeg ikke tror paa. Der er for mig ingen Tvivl om, at det, som i sidste Instans maa være det afgørende for, hvorledes Levefoden maa ligge, er, hvad hvert Menneske kan og vil fremstille. Det er jo nogenlunde en Selvfølgelighed, som vist ingen vil modsige, at hvis man kunde tænke sig et Samfund rigtigt indrettet, saa vilde hvert Individ i dette Samfund have Krav paa at faa tildelt saa mange Varer, som han selv lavede, hverken